

componentă de bază a existenței umane în zilele noastre, trebuie să se dezvolte în interconexiune directă cu bioetica, realizându-se un real parteneriat reciproc avantajos.

Referințe bibliografice

1. Gregory P., G. Securitatea informațiilor în firmă. Trad. Nicolae Ionescu Cruțan. București: Ed. Rentrop & Straton, 2005.
2. King C.M., Dalton C.E., Osmanoglu T.E. Security Arhitecture: Design, Deployment and Operations. Berkely: Osborne/McGraw-Hill, 2001.
3. Mitnick K., Simon W. Arta de a storce informații. București: Ed. Teora, 2005.
4. Oprea D. Particularități ale securității sistemelor informatice bazate pe partajarea resurselor. În: Tribuna Economică, 1995, nr.13.

UNELE ASPECTE ALE FORMARII CULTURII BIOETICE LA CADRELE MEDICALE

Anatolie Eșanu, dr. în filos., conf. univ.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,

Chișinău, R. Moldova

anatolie.esanu@usmf.md

SOME ASPECTS OF FORMATION OF BIOETHICAL CULTURE IN MEDICAL FRAMEWORK

In this thesis the author formulates a definition of the bioethical culture, stresses the importance of its formation and evolution in the medical professionals and the modalities of implementing the bioethical culture in the medical practice.

Bioetica din perspectiva unui nou tip de gândire, fiind abordată drept o știință interdisciplinară independentă există aproximativ de 50 de ani, însă problema formării culturii bioetice atât la nivel societal, cât și la cel individual, rămâne de actualitate. În accepțiunea noastră, *cultura bioetică reprezintă o parte indispensabilă a culturii general umane, un sistem de relații sociale, valori morale, de norme și moduri de interacțiune a omului cu biosfera ce vizează stabilirea unei interrelații armonice de coexistență a societății umane cu mediului ambiental, un mecanism coadaptiv integrator al omului și a viului realizat în baza principiilor etico-morale universale*.

Cultura bioetică mai poate fi postulată drept gradul de percepție de către individul uman a corelației om-natura vie din perspectiva principiilor etico-morale, aprecierea condiției sale în spațiul biosferic, atitudinii sale morale în raport cu lumea vie. Ea mai poate fi interpretată drept o conștientizare social-filosofică a misiunii principale a bioeticii- prezervarea vieții pe Terra și a sănătății umanității.

Actualmente, modelul profesional-moral al medicinei din RM se postuiază la etapa de tranziție de la etica tradițională a paternalismului medical la acceptarea și implementarea modelelor occidentale de medicație. În acest context apare întrebarea: oare normele bioetice nu reprezintă decât o aparență a moralei, în realitate ele fiind niște reguli organizațional-medicale tipice în spiritul reducționismului normativ? Reprezentarea simplistă a eticii medicale (a bioeticii) drept o totalitate de norme, un standard comportamental aprioric, constituie, în opinia noastră, o abordare profund eronată. Devine evident faptul, că tradițiile de continuitate și statutul bioeticii drept o nouă știință a carității, axează societatea, și în primul rând cadrele medicale la rezolvarea problemelor complexe de prezervare și dezvoltare a vieții. Acest fapt ne permite să presupunem că bioetica se manifestă nu atât la nivelul normelor și principiilor gândirii profesional-medicale, cât la nivelul luării deciziilor responsabile, a practicii medicale bioetic conștientizată și asumată.

Problema indicatorilor nivelului de formare a culturii bioetice devine extrem de actulală, întrucât ea trebuie să reflecte nivelul instruirii fundamentale și profesionale și concomitent să scoată în evidență nivelul dezvoltării calităților moral-responsabile a personalității medicului specialist. Progresul științei și practicii medicale actualizează problema transformărilor calitative în axiosfera instruirii medicale, axate pe căutarea unor modele adecvate a instruirii și educației bioetice. În opinia șefului de catedră de Bioetică a UNESCO A. Carmi, creșterea omniprezentă a tensiunii în relația medic-pacient e cauzată anume de faptul nivelului scăzut și al insuficienței educației bioetice. Astfel, carențele sistemului de educare a culturii bioetice la toate nivelele instruirii medicale pot să contribuie la degradarea profesiei de medic sub aspect etic.

Espectanțele avansate ale societății în raport cu evoluția sistemului de sănătate publică și prezervarea tipurilor și modelelor umaniste de medicație trebuie să fie legitimate de o cultură bioetică adecvată a cadrelor medicale. Scopul includerii motivelor umaniste a bioeticii în contextul educației

medicale constă în faptul de a forma și a fortifica la cadrele medicale una din calitățile de bază a autocontrolului etic-conștiința. În acest caz, viziunea bioetică a cadrului medical se manifestă ca un mecanism spiritual discret, ca o reflecție asupra propriei stări a conștiinței. Din această perspectivă, cultura bioetică evidențiază noi criterii de apreciere a caracterului activității umane, indică pe cât e posibilă responsabilitatea pentru fapte și consecințele lor într-o lume în continuă evoluție.

La baza profesiei medicale se află un întreg complex de principii, norme și criterii, care pot inițial fi prezente la om, dar, într-o mare măsură trebuie totuși să fie formate în anii de studii într-o instituție de instruire medicală. În determinarea criteriilor culturii bioetice este important să ne conducem de principiile de bază ale bioeticii, deoarece ele reprezintă într-o formă integrată procesul de formare ale modalităților responsabile de gândire și comportament profesional, pe care trebuie să le posede cadrul medical. Pot fi remarcăți următorii indicatori ai culturii bioetice:

- vocație personalizată în raport cu profesia aleasă, exprimată printr-o motivație accentuată spre o direcționare creatoare a muncii sale, atingerii măiestriei profesionale;
- educarea și autoeducarea calităților și capacităților umaniste, caritabile, culturii comunicării, maturității civice și profesionale, altruismului, renunțării de sine, combinarea deschiderii profesionale și a comportamentului democratic;
- cunoașterea particularităților și modalităților reglementării activității profesionale a cadrului medical în baza Codului de etică medicală și efortul de a se conduce de aceste norme în activitatea sa;
- respectarea doctrinei consimțământului informat, oferirea oricărui suport pacientului, iscusința de a stabili interacțiunea terapeutică la diverse nivele, capacitatea de a acționa rapid în situații critice;
- conștientizarea importanței sociale a profesiei medicale și a responsabilității morale față de societate, respect față de persoana pacientului, colegi și cei din preajmă, necesitatea în autoanaliză și autoapreciere, capacitate spre autocontrol și abordare critică;
- atașament față de valorile social-importante ale culturii spirituale și ale moralei, aderența spre creșterea nivelului cultural, autoinstruire și independența căutărilor creatoare.

Așadar, cultura bioetică a cadrului medical urmează să fie înțeleasă ca o condiție și modalitate de realizare a imperativelor obiective ale mora-

lei general-umane și profesionale, a normelor și valorilor ei, și totodată ca o măsură de implicare a medicului în activitatea etico-socială și curativă. Legitimarea activității medicale în condițiile actuale trebuie să fie determinată de o cultură bioetică bine orientată prin formarea unui cadru medical responsabil.

NBIC-КОНВЕРГЕНЦИЯ КАК НОВЫЙ ЭТАП НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА

Николай Чащин, канд. биол. наук, директор Центра
Петр Смалько, канд. биол. наук, заместитель директора Центра
ГУ «Научный центр медико-биотехнических проблем НАН Украины»,
Киев, Украина
biomed04@ukr.net

NBIC-CONVERGENCE AS A NEW STAGE OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL PROGRESS

NBIC-convergence leads to the transformation of our ideas about such fundamental concepts as man, nature, life and others. It represents a radically new stage of scientific and technological progress, and further development of NBIC-technologies can be the beginning of a new period in human evolution.

В настоящее время развитие науки и техники определяется ускоряющимся прогрессом в таких областях как информационные технологии, биотехнологии, нанотехнологии и когнитивная наука. Эти технологии развиваются не в изоляции, а активно взаимодействуют друг с другом. Такое явление взаимовлияния получило название *NBIC-конвергенции* (по первым буквам областей: *N*- нано; *B*- био; *I*- инфо; *C*- когно). Принимая во внимание междисциплинарный характер современной науки, а также описанные выше взаимосвязи между *NBIC*-технологиями, можно говорить, что такая конвергенция в перспективе должна привести к их слиянию в единую научно-технологическую область знания. Такая область будет включать в предмет своего изучения все уровни организации материи: от молекулярной природы вещества (нано), до природы жизни (био), природы разума (когно) и процессов информационного обмена (инфо).

Явление *NBIC*-конвергенции в значительной степени является